

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların İçişleri Bakanı Mustafa ÇİFTÇİ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

1 Mayıs kutlamaları kapsamında İstanbul'da gerçekleştirilen etkinlikler sırasında kolluk kuvvetlerinin müdahale biçimi kamuoyunda ciddi tartışmalara yol açmıştır. Basına yansıyan görüntülerde, müdahale için hazır bekletilen kolluk personelinin tamamına yakınının yüzlerini tanınmayacak şekilde maskelerle kapattığı ve üniformalarında kimlik tespitine olana sağlayacak göğüs numarası veya ayırt edici bireysel işaret bulunmadığı; personelin üzerinde yalnızca "ÇEVİK KUVVET" ve "POLİS" ibarelerinin yer aldığı görülmektedir.

Bu durum, Anayasanın 2'nci maddesinde güvence altına alınan hukuk devleti ilkesiyle doğrudan çelişmektedir. Kamu gücünü kullanan kolluk görevlilerinin belirlenebilir, denetlenebilir ve hesap verebilir olması, hukuk devletinin en temel gerekliliklerinden biridir. Buna karşın, kolluk personelinin topluca yüzlerini kapatması ve kimlik numaralarının tamamen ortadan kaldırılması, kamu gücünü kullanan görevlilerin fiilen anonim hale gelmesine yol açmaktadır. Bu durum ise olası hak ihlallerinde sorumluların tespitini imkânsızlaştırarak cezasızlık riskini büyötmektedir.

Öte yandan, kamuoyuna yansıyan görüntülerde yüzü maskeli bir kolluk görevlisinin, polise herhangi bir direnç göstermediği ve kolluğun işaret ettiği yönde uzaklaşmakta olduğu açıkça görülen bir kadının yüzüne çok yakın mesafeden biber gazı sıktığı görülmektedir. Bu fiil, hem bir ölçüsüz güç kullanımı, hem de doğrudan doğruya hukuka aykırı, keyfi ve cezai sorumluluk doğurabilecek bir eylemdir. Kolluk görevlilerinin görevlerini yerine getirirken sahip oldukları yetkiler, onlara "sınırsız güç kullanma" veya "suç işleme özgürlüğü" tanımamaktadır. Açık bir tehdit oluşturmayan, uzaklaşmakta olan bir kişiye karşı bu şekilde yakın mesafeden kimyasal gaz kullanılması, ölçülülük, gereklilik ve orantılılık ilkeleriyle bağdaşmadığı gibi, kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilmesi gereken ağır bir ihlal durumudur.

Öte yandan, kolluk kuvvetleriyle birlikte hareket ettiği görülen sivil giyimli ve yüzü maskeli kişilerin varlığına ilişkin görüntüler, kamu gücünün kimler tarafından ve hangi yetkiyle kullanıldığına dair son derece ağır bir hukuk sorunu ortaya çıkarmaktadır. Kimliği belirsiz veya gizlenmiş kişilerin bu süreçlerde yer alması, hukuk güvenliği ilkesini doğrudan zedelemektedir.

Bu bağlamda, 1 Mayıs 2026 tarihinde İstanbul'da yaşanan uygulamaların hukuki dayanağının, emir ve talimat zincirinin, sorumlularının ve denetim mekanizmalarının tüm yönleriyle açıklığa kavuşturulması zorunludur.

1. 1 Mayıs 2026 tarihinde İstanbul'da görev yapan kolluk personelinin tamamının yüzlerini kapatması ve hiçbirinde bireysel kimlik tespitine imkân sağlayan göğüs numarası bulunmaması uygulaması hangi makamın talimatıyla gerçekleştirilmiştir?
2. Bu talimat yazılı mıdır, sözlü talimat olarak mı verilmiştir? Yazılı ise söz konusu talimatın tarih ve sayısı nedir, hangi birimler tarafından hazırlanmış ve kim tarafından onaylanmıştır?
3. Bu uygulamaya ilişkin talimat zinciri içinde İstanbul Valiliği, İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün rolü nedir? Hangi makam nihai sorumluluğu taşımaktadır?
4. Demokratik bir hak arama eylemine müdahale eden polislerin yüzlerini maskelerle gizlemesi hangi "güvenlik" gerekçesine dayanmaktadır? Kendi halkına karşı yüzünü gizleyen bir kolluk kuvveti, hangi hukuk devleti kriteriyle açıklanabilir?
5. Polisin kimliğini belirleyen tüm emarelerin yok edilmesindeki temel amaç, görev sırasında işlenebilecek orantısız güç kullanımı ve hukuk dışı eylemlerde personeli yargısal denetimden kaçırmak mıdır?
6. Kimlik numarası taşımayan veya görünmez hale getiren personel hakkında herhangi bir idari veya disiplin soruşturması başlatılmış mıdır?
7. Kamuoyuna yansıyan görüntülerde, polise direnç göstermeyen ve uzaklaşmakta olan bir kadına yakın mesafeden biber gazı sıkarak kolluk görevlisinin kimliği tespit edilmiş midir?
8. Bu kolluk görevlisi hakkında idari ve/veya adli soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmış ise hangi suçlamalar kapsamında yürütülmektedir?
9. Söz konusu eylem, Bakanlığınız tarafından orantılı ve hukuka uygun bir güç kullanımı olarak mı değerlendirilmektedir?
10. Kolluk kuvvetleriyle birlikte hareket ettiği görüntülere yansıyan sivil giyimli, yüzü maskeli kişilerin kimlikleri nedir? Bu kişiler kamu görevlisi midir?
11. Bu kişilerin kamu görevlisi olması halinde hangi kurum kadrosunda, hangi unvanla ve hangi yetki çerçevesinde görev yapmaktadırlar?
12. Kamu görevlisi olmamaları halinde, bu kişilerin kolluk kuvvetleriyle birlikte müdahale alanında bulunmasına ve fiilen güç kullanımına iştirak etmesine hangi hukuki dayanakla izin verilmiştir?